

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

Glasi Slovencev v Argentini

Leto LXXXII | 23. julija 2023 - Buenos Aires, Argentina | Št. 12

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

DOBRODOŠLI DOMA 2023

Dobrodošli doma je vrsta srečanj in dogodkov, na katerih se enkrat letno zberejo Slovenci iz zamejstva, izseljenstva in domovine, okoli prve nedelje v juliju, ki je posvečena Slovincem po svetu. Prvo srečanje je bilo leta 2011, ob 20. letnici samostojne Slovenije.

Od takrat se srečanje ponavlja vsako leto - izjemoma let epidemije - in je postalo že tradi-

cionalna prireditev, na kateri se srečajo Slovenci z vseh koncev sveta.

Našo skupnost v Argentini vsako leto lepo zastopa skupina abiturientov RAST, ki je običajno ob tistem času na potovanju v Sloveniji in tudi drugi člani skupnosti.

Letos se je dogajanje pričelo v četrtek, 29. junija, s Vseslovenskim srečanjem v Državnem

zboru ter s koncertom in razstavo v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Nadaljevalo se bo v petek s posvetom o narodni identiteti v organizaciji Svetovnega slovenskega kongresa.

Osrednja prireditev se je vršila v soboto, 1. julija, v Lanthierijevem dvorcu, v Vipavi. Na različnih prizoriščih se je odvijal pester program: razstave, delavnice in igre za najmlajše,

plesna delavnica za starejše, nastopi solistov, duetov, zborov, folklornih skupin, možnost ogledov Vipavske doline in degustacije njenih dobrot, zvečer pa koncert skupine Baires polka iz Argentine in Adija Smolarja.

Srečanje se je zaključilo v nedeljo na 29. taboru Slovencev po svetu v Ljubljani (Društvo Slovenija v svetu).

XIX. VSESLOVENSKO SREČANJE v Državnem zboru

Dr. Bogdan Šalej, projektni vodja Slovenske globalne poslovne povezave: Slovenec Slovincu partner: gospodarska poslovna diaspora - del slovenskega gospodarskega prostora

Dr. Marija Strojnik, univerzitetna profesorica: Utrinki o znanosti in gospodarstvu s treh svetov

Felix Wieser, predstavnik koordinacijskega odbora Zamejske gospodarske koordinacije: Gospodarsko sodelovanje z Republiko Slovenijo in obmejnimi regijami, kjer živi avtohtona slovenska narodna skupnost

Po kratkem odmoru so sledile krajše razprave prijavljenih govorcev, ki so nadaljevale tudi popoldne, po kosilu.

Na srečanju so bila sprejeta sledeča priporočila, ki jih je Komisija posredovala Vladi Republike Slovenije:

1. Udeleženci XIX. Vseslovenskega srečanja priporočajo Vladi Republike Slovenije, naj si še naprej prizadeva za vključevanje in sodelovanje Slovencev v zamejstvu in po svetu pri krepitvi skupnega slovenskega gospodarskega prostora.

2. Udeleženci XIX. Vseslovenskega srečanja priporočajo Vladi Republike Slovenije, da okrepi delovanje gospodarske diplomacije v smeri poglobljanja stikov z gospodarskimi strukturami Slovencev v zamejstvu in po svetu.

3. Udeleženci XIX. Vseslovenskega srečanja priporočajo Vladi Republike Slovenije, da nadgradi obstoječe strateške dokumente na področju gospodarstva in regionalnega razvoja oziroma sodelovanje z namenom krepitve slovenskega gospodarstva v zamejstvu in po svetu ter povezovanje s Slovenci zunaj

meja Republike Slovenije.

Naj še omenimo, da se je otvoritve srečanja udeležila skupina abiturientov Slovenskega srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka, RAST 52.

Srečanju je bilo mogoče slediti v živo prek spleta, posnetek je pa dostopen na tej povezavi:

[Povezava](#)

Mariana Poznič

Foto: Matija Sušnik - www.dz-rs.si

Osrednja prireditev tradicionalnega srečanja »Dobrodošli doma« je bila letos v Vipavi. Bogat celodnevni program je pripravilo Izseljensko društvo Slovenija v Svetu, v sodelovanju s Svetovnim slovenskim kongresom, Rafaelovo družbo in Slovensko izseljensko matico.

Pravijo, da je Vipava premajhna, da bi bila mesto, in prevelika, da bi bila vas. Od 14. stoletja ima Vipava status trga. Vipava je z okolico pomemben kmetijski center Slovenije, posebno zaradi vinske proizvodnje. Tu izvira reka Vipava, ki je edina reka v Evropi, ki ima deltast izvir: v radiju 300 metrov je sedem izvirov. Zaradi številnih izvirov so prebivalci Vipave zgradili kar 25 mostov, zato se kraj imenuje tudi slovenske Benetke.

Osrednja prireditev srečanja »Dobrodošli doma« se je vršila v Vipavi, v dvorcu Lanthieri - prelepem baročnem dvorcu, ki so ga grofje Lanthieri zgradili leta 1659. Več stoletij je ta dvorec bil pomembno upravno, kulturno in družabno središče Vipavske doline. Pred nekaj leti je bil temeljito obnovljen, v njem deluje Visoka šola za vinogradništvo in vinarstvo ter drugi pedagoški in raziskovalni

OSREDNJA PRIREDITEV v Vipavi

programi Univerze v Novi Gorici.

Ob vstopu v Lanthierijev dvorec je obiskovalcem dala dobrodošlico razstava »naše« fotografije Lučke Oblak Čop in fotografa Joseja Voglarja iz Venezuele. V razstavi z naslovom »Utrinki življenja« Lučka Oblak Čop predstavlja zbirko fotografij, ki prikazuje lepoto človeka v različnih življenjskih obdobjih. Lučka bo svoje fotografije razstavljala tudi v Narodni in Univerzitetni knjižnici (NUK), v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano in v Farnem domu v Selah (Avstrija).

Tretja razstava fotografij, ki jo je v Vipavi otvorila državna sekretarka Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Vesna Humar, pa je razstava »Mikrokozmos« Oskarja Molka - tudi iz Argentine. Molek se je z razstavo poklonil arhitektoma Jožetu Plečniku in Viktorju Sulčiču. Razstava bo gostovala v Ljubljani in Pulju.

Na srečanju je bilo zelo živahno, obilo dejavnosti za otroke in odrasle. Zgodaj popoldne so obiskovalce na dvorišču dvorca s svojim nastopom razveselili Folklorna skupina Slovensko kulturno in športno društvo Drava iz Augsburga (Nemčija) in Mešani pevski zbor Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada (Srbija). V parku Lanthierijeve graščine pa so se obiskovalci lahko preizkusili v štirih družabnih igrah o zamejstvu in si ogledali zemljevide s slovenskimi zemljepisnimi imeni. Za otroke so bile pripravljene ustvarjalne

delavnice in pravljice ter otroška gledališka igra »Medved poseka gozd«.

Osrednji del prireditve je pričel s pozdravi predsednika Izseljenskega društva Slovenija v Svetu, mag. Uroša Zorna ter župana Vipave, Antona Lavrenčiča. Nato je zbrane nagovoril minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Matej Arčon, ki je poudaril, kako Slovence izjemno bogati medsebojna povezanost. »Ko se Slovenci povezujemo in družimo izven domovine, smo lahko več kot ponosni, da imamo svojo identiteto in imamo svojo državo«, je dejal in pozval, da še naprej »skupaj utrjujemo narodno identiteto preko jezika, kulture in gospodarstva«. Zahvalil se je vsem Slovenkam in Slovincem, ki živijo izven matične domovine, za njihov trud za hitro mednarodno priznanje Slovenije. Vsem prisotnim na prireditvi se je zahvalil za vse, kar so naredili do sedaj, in bodo naredili v prihodnje za to, da bomo slovenski rojaki ostali povezani in še naprej spoštovali in imeli radi svojo domovino.

Sledili so nastopi zamejskih in izseljenskih rojakov:

- Ženski pevski zbor iz Umaga (Hrvaška)
- Otroška folklorna skupina Triglav iz Banje Luke (Bosna in Hercegovina)
- Mešani pevski zbor Encijan iz Pule (Hrvaška)
- Ines Voglar-Belgique (violina) in Molly Barth (flavta) (ZDA)
- Folklorna skupina KPD Bazovica z Reke (Hr-

vaška)

- Darinka Tejera (vokal, kitara, flavta) in Maia Korošec (bas, kontrabas) (Argentina)
- Rast LII - abiturienti Srednješolskega tečaja Ravnatelja Marka Bajuka (Argentina)

Bogatemu in skrbno pripravljenemu programu je sledil družabni del večera ob glasbi in plesu. Najprej je na oder stopil naš rojak Martin Marolt in navdušil publiko s svojim petjem. Daniela Hočvar iz Venezuele je predstavila plesni nastop »Tambores«. Za konec družabnega dela pa se je predstavil ansambel Baires polka, ki se je - po preselitvi vseh članov ansambla - znova združil v Sloveniji. Ob zvoku Baires polke so nas kar zasrbele pete in smo veselo zaplesali njihove valčke in polke.

Večer je zaključil Adi Smolar, ob koncu njegovega koncerta pa smo še ostali v prijetnem pogovoru s starimi in novimi prijatelji in znanci.

Jože Jan

Foto:

Rok Mihevc - facebook.com/RadioOgnjisce

DOBRODOŠLI DOMA 2023

"Slovenska narodna identiteta" | STROKOVNI POSVET PRI SSK

Udeleženci okrogle mize »Slovenski jezik kot temelj slovenske identitete« smo bili predstavniki različnih poklicnih formacij, različnih geografskih okolij in tudi različnih generacij. V medsebojni razpravi, a tudi z nekaj pobudami, podanimi v javnosti pred strokovnim posvetom, smo tematiko razširili ali poglobili še z obravnavo jezika v zgodovinski in aktualni vzročni povezavi z literaturo/umetnostjo, kulturo oz. kulturno tradicijo, narodom, nacijo, njuno (edino!) državo ter narodnimi in državnimi simboli. Ne le na obrobni, narodnostno mešanih območjih in pri drugih jezikovnih stikih je narodna pripadnost/identiteta lahko tudi delna, pluralna oz. fluidna. Za narodni obstoj, razvoj in uresničevanje »slovenskega poslanstva« pa je pomembna vključevalna naravnost, ki omogoča deasimilacijske in akulturacijske procese ter zmanjšuje posledice negativnih demografskih pojavov, kot so izseljevanje, preseganje umrljivosti prebivalstva nad rodnostjo ipd. Na okrogli mizi smo

obravnavali tudi izzive in priložnosti, ki jih slovenskemu jeziku in identiteti ponujajo sodobni digitalni viri, vključno z umetno inteligenco.

Zlasti pa so prispevki panelistov prikazali dejavnosti, ki doma in v svetu na najrazličnejše že uveljavljene ali nove inventivne načine prenašajo, ohranjajo in razvijajo slovenski jezik, vključno z njegovimi zvrstnimi ter narečnimi različicami. S številnimi primeri je bil poudarjen pomen medgeneracijskega prenosa slovenskega jezika v družinah, javne in zasebne predšolske ter šolske vzgoje vseh stopenj, društvene dejavnosti, znanstvenih raziskav itd.

Udeleženci okrogle mize med sklepe strokovnega posveta predlagamo, da naj SK SSK – tudi v sodelovanju s (Komisijo za slovenski jezik v javnosti) SAZU, (Inštitutom Frana Ramovša za slovenski jezik) ZRC SAZU, (Odsekom za slovenski jezik) SM, SC Pen ter drugimi zainteresiranimi deli civilne družbe – v času javne razprave do 30.7.2023 oblikuje kritično stališče do predloga Zakona o spre-

membah in dopolnitvah Zakona o javni rabi slovenščine (<https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=15740>), ker ta še vedno premalo odločno in dosledno zagotavlja uresničevanje ustavnega varstva slovenskega jezika, posebej na področju digitalizacije, v elektronskih komunikacijskih in kontrolnih napravah.

Državni organi RS – vključno z diplomatsko-konzularnimi predstavništvi - naj pospešeno odpravijo programske, kadrovske in finančne zagate pooblaščenih organov, javnih institucij in civilno-društvenih organizacij, ki doma, v zamejstvu in po svetu z različnih vidikov neposredno ali posredno skrbijo za slovenski jezik ter za njegovo predstavnost v javnosti.

Po ukinitvi statističnega ugotavljanja jezikovne in narodne pripadnosti državljanov ter ostalih prebivalcev Republike Slovenije naj slovenske oblasti čim prej poskrbijo za sodobne znanstvene raziskave stanja in smeri

razvoja jezikovno-narodnostne sestave RS po dobrih dveh desetletjih samostojne države.

Dobra tri desetletja po sprejemu Ustave RS velja v predloge njenega spreminjanja »s tresočim prstom« vključiti tudi vprašanja narodne in državne zastave, državnega grba in delov Prešernove »Zdravice« (!), ki jih zakon povzdiguje na himnično raven.

(Lj., 10.7.2023, Janez Stergar)
Posnetek srečanja:

Povezava

»SLOVENSKI JEZIK KOT TEMELJ SLOVENSKE IDENTITETE« prispevek naše rojakinje Mirjam Oblak

Ljubljana, 30. junij 2023

Spoštovani zbrani, dragi udeleženci strokovnega posveta Slovenskega svetovnega kongresa o slovenski narodni identiteti!

Izpod Južnega križa prinašam vam lep pozdrav!

Danes smo se zbrali pri tej okrogli mizi, da razmišljamo o slovenskem jeziku kot temelju slovenske identitete.

Teško mi je povzeti v nekaj stavkih vse delo, ki se je opravljalo in se še vedno opravlja v Argentini, oddaljeni 12.000 km. od matične domovine, za ohranitev slovenskega jezika in slovenstva.

Bl. Anton Martin Slomšek nam pravi: "Ljubimo svojo materino besedo, pa ne le v besedi, temveč v dejanju in resnici, iz čiste ljubezni do Boga in do svojega rodu!"

V veliki meri pripomorejo k temu v Argentini naše šole in tečaji.

Politična emigracija danes šteje šest slovenskih osnovnih šol v Velikem Buenos Airesu, katere obiskuje 174 otrok. V njih poučuje 43 učiteljev in učiteljic, 7 veroučiteljev in v treh šolah delujejo tudi knjižničarke. Slovenska osnovna šola je tudi v Bariločah, Mendozi in Tucumanu.

Naše slovenske osnovne šole so dopolnili sobotni tečaji, kjer se mladi rod naučijo slovenstva s sledečimi predmeti: petje, verouk, slovnica, zemljepis in zgodovina.

V Argentini imamo tudi Slovenski srednješolski tečaj ravn. Marka Bajuka, s sedežem v Slovenski hiši, ki ga letos obiskuje 60 dijakov, dva sta tudi dopisna dijaka iz Slovenije. Na tej osrednji srednji šoli 15 profesorice in profesorjev poučuje naslednje predmete: slovenska slovnica, slovnstvo, petje, verouk, družbena vzgoja, zgodovina, zemljepis, etnografija in svetovni nazori. Vsi predmeti so mladim podani, seveda, v slovenščini. Srednješolski tečaj obstaja tudi v Bariločah in Mendozi.

V naši skupnosti delujejo tudi štiri tečaji ABC po slovensko za špansko govoreče otroke in odrasle, in sicer na Balantičevi šoli v San Justu, na Prešernovi šoli, na Jegličevi šoli v Slovenski

hiši in v Slovenskem domu v Carapachayu.

Naj poudarim, da naše učne moči opravljajo vse delo prostovoljno in to po več let. Naj omenim samo primer gdč. Angelce Klanšek, ki je več kot 60 let zahajala v Balantičevo šolo soboto za soboto kot voditeljica in vzorna učiteljica. Močna simbolika osebe, ki se je razdajala kot vzgojiteljica, spodbujala kulturni razvoj v Našem domu, bila je vsestransko dinamično vpletena v slovenski skupnosti, živela je z vrednotami, ki so jo peljale čez ocean, daleč od ljubljene rojstnega kraja.

Tudi sama poučujem že več kot 37 let; 11 let sem poučevala v osnovni šoli Franceta Balantiča, sedaj pa že 26 let redno poučujem na Slovenskem srednješolskem tečaju ravnateljca Marka Bajuka v Buenos Airesu kot profesorica slovenske etnografije in zemljepisa. Osebnost bi rada poudarila, da učim iz hvaležnosti za vse, kar sem prejela od svoje družine, svojih vzgojiteljev in v poslanstvo, da svoje znanje predam naslednjemu mlademu rodu.

Da se jezik ohranja v naših šolah, damo veliko poudarka na slovensko pesem, recitacije, gledališko dejavnost, nastopanje. Ob tem pa skušamo ohranjati slovenske šege in navade ter nam vsem drage slovenske vrednote, tako počastimo naše mučence s Spominskimi akademijami, praznujemo Dan državnosti, Slomškovo proslavo, na Srednješolskem tečaju organiziramo tudi Dan duhovnosti, Dan odprtih vrat, Etnološke razstave, folklorne in razne tečaje, barvanje pirhov, kleknanje, sprejemamo tudi obiske iz matične domovine in zamejstva.

Obstaja pa tudi lektorat slovenskega jezika na buenosaireški filozofski fakulteti.

Naj omenim, da naši maturantje v zadnjem letu šolanja obišejo svoje korenine: potujejo v Slovenijo in zamejstvo, kjer lahko osebno spoznajo, kar so se učili v vseh letih in opravijo tudi dopolnilni tečaj slovenskega jezika.

V naših šolah ne vzgajamo le posameznika, temveč člana naše skupnosti. Ljubezen do bližnjega nam narekuje, da naše sposobnosti, naš čas, našo ljubezen nudimo sobratu, povračamo skupnosti prejete darove ter gradimo in izpopolnjujemo vse, kar nam je

bilo dano v naših ustanovah in organizacijah – vsak po svojih močeh.

Koliko bi se morali zahvaliti učiteljem in učiteljicam naših šol, profesorjem, katehetom, staršem, režiserjem, pevskim vodjem, športnim in folklornim vaditeljem, animatorjem. Koliko požrtvovalnosti, brezmejnega dela in predvsem ljubezni, da se ohrani slovenski jezik in slovenska identiteta.

Slovenskega jezika se naučimo najprej v naših družinah, potem pa v slovenskih šolah in tudi v skupnih slovenskih domovih, kjer prireditve in dejavnosti potekajo predvsem v slovenskem jeziku. Naš pisatelj in velik kulturnik dr. Tine Debeljak tako pove o naših slovenskih skupnih domovih: O dom! Sveta beseda v brezdomstvu tujine. Brod na Oceanu. Trsatska hišica, ki so nam jo prenesli angeli čez morje, da najdemo svojo domačnost v njej.

Da se slovenski jezik ohranja v Argentini, gre veliko priznanje tudi Slovenski kulturni akciji, ki je bila leta 1954 ustanovljena v Buenos Airesu z namenom, da družijo slovenske krščanske kulturne ustvarjalce v zdomstvu in zamejstvu, idejni temelj organizacije je naravni etični zakon, potrjen in izpopolnjen po krščanskem svetovnem nazoru. Slovenska kulturna akcija izdaja kulturno revijo Meddobje in bilten Glas, že desetletja je tudi založba, ki je izdajala knjige, ki niso mogle izhajati v Sloveniji. Prireja predavanja, kulturne večere, likovne razstave, koncerte in gledališke predstave.

Velika dragocenost za ohranitev slovenske besede so naši časopisi in revije: Svobodna Slovenija, Duhovno življenje, Božje stezice, Oznanilo.

Naše učne moči se udeležujejo seminarjev v Sloveniji za učitelje in učiteljice slovenskega jezika, da se izpopolnjujejo v njem. Tudi z drugimi kulturniki naše skupnosti sodelujejo leto za letom na Mednarodnih konferencah Društva katoliških pedagogov Slovenije. Mladi hodijo v Slovenijo na poletne in celoletne tečaje slovenščine. Od slovenske osamosvojitve dalje je naraslo zanimanje za znanje in tudi izpopolnjevanje slovenskega jezika.

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, organizacije kot so Svetovni slovenski kongres, Izseljensko društvo Slovenija v svetu, Rafaelova družba so organizatorji in gostitelji raznih naših skupin, tudi to nam omogoča, da spoznamo svoje korenine, poglobimo znanje slovenskega jezika, medsebojno sodelujemo in se dopolnjujemo.

Zahvala tudi ustanovi ASEF, saj mladi naše skupnosti hodijo na delovne izmenjave in usposabljanja v Slovenijo in s tem bogatijo in dopolnjujejo tudi svoje znanje v slovenščini.

Publikacije iz Slovenije in zamejstva tudi pripomorejo k boljši slovenščini. Revije Naša Luč od Rafaelove družbe, Mladika iz Trsta, Ognjišče, Družina, spletni časopisi in revije so dragoceni pripomočki lepše slovenščine tudi za nas.

Zvesti smo slovenstvu v vseh njegovih oblikah. Ne samo, da naša materinščina odmeva od stene mogočnih Andov in se naša molitev in pesem v podedovani besedi zlivata preko široke pampe; naša zgodovina, navade, naše gledališke igre, folklorne plesi, poznavanje slovenskih pisateljev in pesnikov, vse to posredujemo mladim rodovom.

Ni zgolj slučaj, da smo v Argentini. Božja previdnost ima prav gotovo z nami posebne namene! Z geslom: Bogu otroci, domovini sinovi, nikomur hlapci, so naši predniki pokazali visoke in jasne namene: ohranitev zvestobe slovenstvu, tradiciji, globoki katoliški veri in ljubezni do svobode.

Po sili razmeri so naši predniki osvojili Balantičeve besede: Dobil sem svoj dom na tujem. Želimo si, da bi naši skupni slovenski domovi bili otok Slovenije v argentinski pampi.

Druga, tretja in že četrta generacija pod Južnim križem smo mladike slovenske lipe, ki je zacvetela na tujih tleh. Naši predniki so v Argentini vsa ta leta hrepeneli in ohranili ter nam posredovali veliko ljubezen do Slovenije. Od njih smo prejeli vrednote! Zdaj smo mi dolžni ostati zvesti tem vrednotam in jih podati naslednjim rodovom.

nadaljuje na strani 3 →

DOBRODOŠLI DOMA 2023

→ iz strani 2

Pa čeprav so našim prednikom lipo posekali in jo siloma iztrgali iz domačih tal, se je zasidrala pod pampskim soncem in znova pogrnala mladiko. In te mladike smo mi! Rastemo k soncu, ki nam vliva veselje do življenja. V nas še vedno misel gori: noben narod ne umre nasilne smrti. Narod umre samo, če sam noče živeti!

Argentinski Slovenci smo posebna enota. S slovensko preteklostjo, koreninami in kulturo ter z argentinsko sedanostjo in

bodočnostjo. Vztrajali bomo dokler bomo nosili v sebi ljubezen do slovenstva. Pri zavedanju se, da svoje znanje, predvsem pa ljubezen in zvestobo do slovenskega jezika in slovenskih vrednot predamo tudi mladim slovenske skupnosti v Argentini z željo, da bi ostali tudi oni zvesti in ponosni na svoje korenine ter z ljubeznijo ohranjali in gojili še naprej tako dragocene slovenske vrednote.

Vsak dan se moramo odločati, če hočemo ostati Slovenci in če želimo vztrajati na

tej poti. Ni lahko, a od nas odvisi.

Stiki z matično domovino, z zamejstvom in z drugimi Slovenci po svetu nam tudi v veliki meri pomagajo, zato se moramo medsebojno podpirati, pomagati, dopisovati, spodbujati.

V veliko čast mi je bilo spregovoriti na tem posvetu, iz srca se zahvaljujem za to možnost.

Mirjam Oblak

KONCERT IN RAZSTAVA v Narodni in univerzitetni knjižnici

Dobrodošli doma je tradicionalna prirediteljev vseh slovenskih zamejcev, Slovencev po svetu in izseljencev, ki v Slovenijo pripelje rojake iz bližnjih in daljnih krajev. Letošnje srečanje je potekalo v Ljubljani in Vipavi med 29. junijem in 2. julijem.

Narodna in univerzitetna knjižnica že vrsto let s ponosom sodeluje pri programu srečanja, saj smo knjižnica vseh Slovencev, ki ne le zbiramo, hranimo in posredujemo gradivo, ki ga naši rojaki ustvarijo izven meja naše domovine, temveč tudi aktivno vzdržujemo stike s slovenskimi skupnostmi in posamezniki Slovenci širom sveta. Zato smo z veseljem gostili Slovence iz domovine in tujine ter njihove prijatelje, sorodnike in znance že v četrtek, 29. junija, ki so atrij NUK dodobra napolnili že pred 18. uro, ko smo začeli s programom.

Uvodoma je zbrane pozdravil ravnatelj NUK gospod Viljem Leban, ki je udeležencem predstavil Nukovo poslanstvo zbiranja in hranjenja gradiva, ki nastane kot plod slovenske ustvarjalnosti ne glede na kraj nastanka. Poudaril je, da vsa ta ustvarjalnost predstavlja nepogrešljive kamenčke v mozaiku slovenske dediščine, ki jo v NUK z veseljem shranimo in ohranjamo za bodoče rodove ter povabil vse, da se oglasijo v NUK in stopijo v stik z Zbirko knjižničnega gradiva Slovencev v zamejstvu in po svetu.

Obiskovalce so že ob prihodu v prostore Kavarnе NUK pozdravile čudovite fotografije, ki slavijo življenje. V sodelovanju z Izseljenskim društvom Slovenija v svetu,

Ravnatelj NUK Viljem Leban

tokratnim glavnim koordinatorjem in organizatorjem dogodkov Dobrodošli doma, smo na ogled postavili fotografsko razstavo **Utrinki življenja Lučke Oblak Čop**, ki živi in deluje v Buenos Airesu. Posnetki studijske fotografije, specializirane za portrete, sledijo utrinkom iz življenja običajnih ljudi in prikazujejo vsakdanje življenje Slovencev in njihovih potomcev iz Argentine. Umetnico je predstavila umetnostna zgodovinarica dr. Verena Koršič Zorn. Lučka Oblak je večkrat poudarila, kako hvaležna je za vabilo in za priložnost, da lahko z obiskovalci razstave deli svoja čustva, umetniške stvaritve in veselje do fotografije. S svojimi deli pa izraža velik poklon domovini Sloveniji, ki jo neizmerno ljubi in kateri pripada, saj od tod izvirajo njene korenine.

Ob bok fotografski ustvarjalnosti smo pod naslovom **Ustvarjalni utrinki** postavili še literarno in prikazali delček slovenske pisne ustvarjalnosti, ki se je rojevala - in še vedno nastaja - v deželi pod južnim križem. Dela Tineta Debeljaka, Franceta Papeža, Vinka Rodeta, Tineta Debeljaka ml., Jožeta Vombergarja, Zorka Simčiča, Marjana Willenparta, Rude Jurčeca, Toneta Brulca, Franca Sodje, Stanka Kocipra, Mirka Kunčiča, Vojka Arka, Dinka Bertoncija, Andreja Rota, Gregorja Papeža, Erike Poglajen in Toneta Rodeta so le izbor iz sicer bogate literarne bere, ki je shranjen v Zbirki knjižničnega gradiva Slovencev v zamejstvu in po svetu Narodne in univerzitetne knjižnice.

Odprtje obeh razstav je s slovenskimi in argentinskimi napevi popestril pevec Martin Marolt, v Argentini rojeni Slovenec tretje generacije. Obe razstavi sta bili v

Lučka Oblak Čop
Avtorica razstave
»Utrinki življenja«

NUK na ogled do 17. julija 2023.

V nadaljevanju večera smo se prepričali, da slovenska ustvarjalnost res ne pozna meja. Sledil je koncertni del, kjer sta se predstavili violinistka Inés Voglar-Belgique, Slovenka, rojena v Venezueli, ki živi v Združenih državah Amerike ter flavtistka Molly Barth, prav tako iz ZDA, ki skupaj sestavljata DuoKrom. Ob spremljavi pianistke Hermine Hudnik iz Slovenije sta izvedli nekaj avtorskih ter slovenskih in venezuelskih skladb. Največ navdušenja je požela skladba Squirrel Behavior, ki jo je ustvaril devetletni Alejandro, violinistkin sin, navdihnile pa so ga veverice, ki jih je opazoval doma na dvorišču.

Večer smo zaključili v slovensko argentinskih ritmih, ki sta nam jih pričarali dve mladi glasbenici slovenskega pokolenja, ki živita v velikem Buenos Airesu. Basistka Maia Korošec, Slovenka, rojena v Argentini in flavtistka Darinka Tejera, katere prababica ima slovenske korenine, nastopata v raznih glasbenih zasedbah. Predstavili sta skladbe Juliána Plaze, Astorja Piazzole in Slavka Avsenika ter navdušili občinstvo s simpatičnim in glasbeno barvitim nastopom.

Kulturnemu programu je sledil ogled obeh razstav ter nadvse prijetno druženje s Slovenci iz sveta in zamejstva. Morda je prav druženje, odeto v prelep poletni večer, najpomembnejše za grajenje in poglobljanje zavedanja, da je NUK resnično knjižnica vseh Slovencev, ne glede na to, kam so nas zanesle naše življenjske poti in usode.

Helena Janežič, NUK

Utrinki življenja Lučke Oblak

Avtorica razstave z organizatorji in udeleženci

TABOR SLOVENCEV PO SVETU

Vsako prvo nedeljo v mesecu juliju se v Sloveniji praznuje Dan Slovencev po svetu. V okviru prireditve »Dobrodošli doma« se je v nedeljo, 2. julija, vršil 29. Tabor Slovencev po svetu v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano.

Tabor se je začel s sveto mašo, ki jo je daroval ljubljanski pomožni škof msgr. dr. Anton Jamnik skupaj z izseljenskim duhovnikom Zvonetom Podvinskim iz Švedske. V homiliji je škof Jamnik poudaril naše poslanstvo, da smo misijonarji upanja, veselja in pristnega pričevanja za evangelij, nagovor pa sklenil s spodbudo, naj črpamo moč in pogum za izzive sodobnega časa v zakramentih in molitvi.

Po sveti maši sta navzoče pozdravila Uroš Zorn, predsednik Izseljenskega društva Slovenija v svetu, in državna sekretarka na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu Vesna Humar. Zorn je v nagovoru omenil, da je v zadnjih časih bolj opazna potreba po osebnem druženju in pomembnost srečanj, kot so Tabor, za spoznavanje bogatega delovanja Slovencev po svetu za ohranjanje jezikovne, kulturne in duhovne dediščine in slovenske identitete. Sekretarka Humar pa je med drugim omenila, da so na področju dela s Slovenci v zamejstvu in po svetu novi izzivi ter izrazila pomembnost sodelovanja vseh za rešitev teh izzivov.

Sledila je okrogla miza z naslovom »Migracije in novodobno izseljevanje«, ki jo je povezoval Matjaž Merljak. Sodelovali so dr. Zvone Štrubelj (Belgija, preko video prispevka), Cvetko Falež (Avstralija), Tatjana Modic Kržišnik (Argentina) in Jože Rožanec (predstavnik Ameriško-slovenske izobraževalne fundacije ASEF).

Okrogli mizi je sledil umetniški program, na katerem so nastopili Ines Voglar-Belgique (violina) in Molly Barth (flavta) iz Združenih Držav Amerike, Herminia Hudnik (klavir), Darinka Tejera (vokal, kitara in flavta) in Maia Korošec (bas, kontrabas) iz Argentine, Martin Marolt (pevec in kitarist) iz Argentine ter maturanti Slovenskega srednješolskega tečaja Marka Bajuka – Rast 52.

Na ogled je bila postavljena tudi razstava »Utrinki iz življenja« fotografije Lučke Oblak Čop.

Viri: druzina.si, gov.si

Program je povezovala Helena Janežič, skrbnica Zbirke knjižničnega gradiva Slovencev v zamejstvu in po svetu

Basistka Maia Korošec in flavtistka, kitaristka in vokalistka Darinka Tejera

Flavtistka Molly Barth in violinistka Ines Voglar-Belgique

V BARAGOVI ŠOLI SE DOGAJA

Vedno je mesec junij čas za premislek in praznovanja.

DAN SPOMINA

Letos smo imeli spominsko proslavo 24. junija. Molili smo pred spomenikom in na kratko povedali, kako in zakaj se je to zgodilo. Zakaj so bili domobranci preganjanji in pobiti. Zakaj so torej morali poiskati novo pot in pobeg z domovine.

Otroci so recitali »Domobranci«- Rotija Grbec, starejši pa »Spomin junakom«

*V našo ljubo domovino
danes misli romajo,
s tiho, vdano bolečino
mrtve obiskujejo.*

Zapeli smo »Moja Domovina« in se razšli na zajtrk.

DAN DRŽAVNOSTI

Naslednjo soboto smo praznovali Dan državnosti. Najprej smo zapeli himni ter na kratko razložili, kaj nam ta datum pomeni, pa sploh otrokom, katerih starši so tudi tukaj rojeni. Kako se je Slovenija ločila od bivšega sistema in režima Jugoslavije in

postala neodvisna država. Kako so pradedje iskali in našli novo domovino, kjer so lahko živeli v miru in si tukaj zgradili novi »svet«, ustanovili družine, domove in učili otroke, da so tam nekje daleč pod Triglavom bistrre reke, zasnežene gore, kristalna jezera, zelene doline, stara mesta, kako so se nanjo spominjali vsak dan. Ostali so ji zvesti, tako kot mi želimo to naprej. Nato so otroci 7. in 8. razreda recitali Meškovo »Prisego«, da bi naprej obljubljali zvestobo našim koreninam.

Otroci 5. in 6. razreda so nam podali »Dramilo«, ki nam razlaga, kaj nam Slovenija in zemlja vse podelita, če imamo delovne roke in se pridno učimo.

Zato moramo spoštovati svoj jezik, kulturo, naravo, ker v jeziku, v kulturi in naravi so ljudje in, če se spoštujemo med seboj, bomo imeli lepšo domovino in lepši svet.

Za konec nam je vrtec pokazal, kako so lepo okrasili zastavice in nam povedali kakšne barve sta zastava in grb.

Zdaj pa je bil trenutek za igre. Na tleh je bila pripravljena velika križanka. Vsak je hotel napisati pravilno besedo bodisi vodoravno ali navpično. Zmagali smo vsi, ker smo veliko znali o naši srčni domovini; čeprav so bile mamice zraven, je samo ena smela odgovoriti besedo »Emona«, ker se

je otroci niso spomnili.

Lepo smo praznovali in želeli Sloveniji: še na mnoga leta!

KLIC IZ SLOVENIJE

V soboto, 8. julija smo pa doživeli posebno presenečenje. Tik pred odmorom smo prejeli videoklic od Simona in Bruna, ki sta se letos preselila v Slovenijo. Bolj točno v Izolo. Imeli smo lep pogovor, vsi smo bili veseli, še posebej, ko sta nam pokazala obalo in Jadransko morje. Simon je hitro stekel do drugega okna stanovanja in rekel »evo« - prav po slovensko je potegnil in rekel: »Če bi bilo jasno se na tisto stran vidi Triglav«. Pa smo vsi bili kar v šoku in gledali v zemljevid. Povedal nam je, kako in kaj počne med počitniškimi dnevi, da se je lepo vživel v novi šoli in malo pogreša naš nogomet. Obiskuje šolo Vojka Smuca v Izoli in je bil prav lepo pohvaljen, ko je edini v razredu znal povedati pomen treh zvezd na Slovenskem grbu. Učiteljica je bila zelo presenečena, ko je izvedela, da se je to naučil v argentinski slovenski šoli. Končno se je tudi Bruno opogumil in malo spregovoril. Pogovorili smo se tudi z mamico in obljubili, da se bomo še večkrat srečali med šolskimi urami.

Prav lepo doživetje!

LvS

SPOMINSKA PROSLAVA v Našem domu

*„Njih vrisk in pesem
Sta božala dom,
Ki jim bil je svetišče.
Zanj so se bojevali,
Zanj so odšli
Svobodo iskati
A nobeden povrnil se ni...“*

Meseca junija se snidemo na spominski slovesnosti v čast pobitim domobrancem in drugim žrtvam komunističnega nasilja.

V nedeljo, 25. junija, smo imeli slovensko sveto mašo v San Juški stolnici, daroval jo je g. Franci Cukjati za vse žrtve vojne in komunistične revolucije v Sloveniji.

Med sveto mašo je pel mešani pevski zbor San Justo.

Po končanem obredu smo se v Našem domu skupno poklonili pred Balantičevim kipom s polaganjem venca in zbrano molitvijo.

Vsi navzoči so se pomaknili v glavno dvorano, da bi prisluhnili akademiji. Sledil je pozdrav, še posebno s ponosom bivših domobrancev g. Franceta Uštarja, ki nam je spremljal in g. Jožeta Kržišnika.

Pričeli smo s mislimi govornice ge. Tatjana Modic Kržišnik, ki je spregovorila na tej komemoraciji.

Spoštljivo so se nastopajoči spominjali najstrahotnejšeta poglavja slovenske zgodovine. Izrazili so hvaležnost in ljubezen, ker so živeli iz globokega in pristnega krščanstva.

*S spominom počastimo
njihovo junaško življenje!*

Akademijo sta si zamislila in obdelovala Veronika Marinčič in Toni Rován.

Petje: Moški Zbor pod vodstvom Andrejke Selan Vombergar.

Nastopajoči: Sebi Žgajnar, Nace Kržišnik, Luka Trpin, Matej Urbančič in Aleks Puntar.

Videoposnetek: Martin Sušnik, Tatjana Malovrh in Maks Malovrh.

Scena: Pablo Zafra s pomočjo mož Našega doma in Skupind Luč in Zvok

NDSJ

Fotografije: Marko Vombergar

DAN DRŽAVNOSTI V MENDOZI

Pred 32. leti je Slovenija dosegla svojo pričakovano in zeleno osamosvojitve in, kakor vsako leto, smo 25. junija praznovali v Slovenskem domu novo obletnico tega zgodovinskega dejstva.

Letos praznovanje 32-letnice naše drage Slovenije je imelo nekaj posebnega: slovenska sobotna šola Sv. Cirila in Metoda in Srednješolski tečaj sta imela veliko odgovornost: organizirati proslavo za Dan državnosti. Otroci so več sobot vadili, da bi ta dan odlično izpadel, ker so se zavedali pomembnosti tega dneva. V soboto je mladina okrasila vse prostore Doma, da bi ta rojstni dan bil izvrsten.

In prišel je dan. V nedeljo, 25. junija, smo slavnost pričeli z mladinsko sveto mašo, ki jo je daroval gospod Janez Cukjati; srednješolci so bili odgovorni za branje beril in petja.

Po končani sveti daritvi je prišel čas za prireditev. Napovedovalki sta bili učenki Srednješolskega tečaja. Najprej sta nas povabili, da slovesno sprejmemo slovensko in argentinsko zastavo, ki sta jih nosili srednješolci v narodnih nošah. Pred njima smo zapeli slovensko in argentinsko himno. Sle-

dil je povzetek o zgodovinski poti Slovenije do osamosvojitve, kratek a razumljiv odloček za odrasle in posebno za najmlajše.

Alenka Čad Bajda nam je ponudila svojo mlado misel o temi »Kaj pomeni zame Dan slovenske državnosti«. V kratkih besedah je izrazila, kako mladina pozna zgodovino Slovenije iz pogovorov s staršim, sorodniki, sploh po besedah, ki grejo od ust do ust in tako začnejo razumevati, kako so Slovenci doživeli samostojnost in da mi, ki živimo v izseljenstvu »...izražamo našo ljubezen domovini z jezikom, glasbo, plesom in umetnostjo. To iščemo mi kljub tej veliki daljavi, zgradimo Dom, ki nas spominja na našo ljubljeno Slovenijo. Hvaležni smo tistim ki so se borili da smo danes svobodni...«. Te besede so vsem prisotnim prišle resnično do srca, ker vsi, ki z majhnim ali velikom delom gradimo naprej v našem Domu ljubezen do Slovenije, do naših staršev, dedov in posebej ljubezen do naših otrok in mladih, želimo, da bi naprej gradili tukaj svojo drugo deželo z ljubeznijo in zavestjo da vsi smo Slovenija.

Po teh občutenih besedah je začel nastop osnovne šole Sv. Cirila in Metoda. Najprej so se predstavili otroci iz vrta in zapeli »Venček narodnih pesmi« ter nas z njimi peljali v naše otroštvo. Nato so deklice zapele »Navzgor se širi rožmarin«, fantje pa »Izidor ovčice pasel«; bili so lepi trenutki! Po tem so nam učenci višje stopnje povedali zgodbo »Kako je Bog ustvaril Slovenijo«.

Že blizu konca so srednješolci recitali poezijo Ivana Malavašiča »Domovina« in zapeli »Slovenskega naroda sin«, pesem, ki ima zelo ganljivo besedilo.

Za zaključek proslave so se nam pridružili »Ansambel bratov Nemanič« in Gregor Šmon s svojo kitaro in skupaj z otroci in mladimi zapeli pesem »Moja Slovenija«, to so naredili s takim čustvom, da je vsa dvorana prosila za bis.

Po zaključku proslave smo nadaljevali praznovanje s kosilom, ki ga je pripravil Mendoški zbor, odličen in zelo okusen golaž, kuhan pod vodstvom gospe Cvetke Bajuk - pristrčna hvala za podarjen čas! Med kosilom so starši osnovne šole organizirali prijeten srečelov.

In tako je končala krasna nedelja praznovanja 32-letnice osamosvojitve Slovenije; pristrčna hvala vsem, ki ste sodelovali in prispevali za ta dan in posebna hvala odboru doma, ki je šoli zaupal organizacijo tega praznovanja.

Dodati moram, da so nam skozi ves dan otroci in mladina dokazali, da imajo Slovenijo v svojih srcih, da jo čutijo kot svojo deželo in to nam govori o delu staršev v domovih, ki z molitvijo, petjem, jezikom in običaji dan na dan priznavajo, da so Slovenci, ki nosijo svoj košček Slovenije v Slovenskem domu. Še tako moramo naprej nadaljevati, da bo dan na dan rasla Slovenija v Mendози in da ne pozabimo, da
»Slovenec sem, Slovenec sem!«

Jadranka Ovčjak

KOLEDAR

5. avgusta

20. obletnica Folklorne skupine Mladika

6. avgusta

Mladinski dan v Slomškovem domu

12. avgusta

V Slomškovem domu: »Idealni soprog« (O. Wilde; režija: M. Zurc)

19. avgusta

54. Pevsko Glasbeni Večer

20. avgusta

Romanje v Lourdes
Koncert Mendoškega zbora »Škrjančki« na Pristavi

21. avgusta

V Našem domu: »Idealni soprog« (O. Wilde; režija: M. Zurc)

OSEBNE NOVICE

ROJSTVO

V ponedeljek, 10. julija, sta Peter in Bojan dobila sestrico. Rodila se je **Maria Anja Cicciaro**. Mamica je Marianka Ayerbe Rant in ati Martin Cicciaro. Mladi družini čestitamo in želimo božjega blagoslova.

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

DALEČ

Slovar slovenskega knjižnega jezika besedo »daleč« označi kot sestavino izrazov: izrazi lahko veliko razdaljo in veliko časovno oddaljenost, lahko pa izrazi tudi veliko mero. V Sloveniji smo se znova srečali na tradicionalni prireditvi »Dobrodošli doma«, na kateri se vsako leto zberejo Slovenci iz zamejstva, izseljenstva in domovine. Mnogo jih je prišlo od daleč, srečali smo se tudi z ljudmi, ki so daleč od našega mišljenja, vendar je prireditev daleč najpomembnejše srečanje izseljencev v Sloveniji in, čeprav je prihodnje leto še daleč, že ugibamo, kje se bo praznovanje »Dobrodošli doma 2024« vršilo.

Zelo zanimivo je o prireditvi za Radio Ognjišče komentirala zgodovinarica in sociologinja dr. Helena Jaklitsch, nekdanja ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu: »Konec tedna, ki je za nami, je bil vsebinsko nadvse zanimiv. Pretekli četrtek je bilo vseslovensko srečanje v Državnem zboru, osrednja tema pa še kako aktualna – Izzivi in priložnosti gospodarskega povezovanja za ohranitev in krepitev slovenske identitete med Slovenci po svetu. Slovenski svetovni kongres je organiziral posvet o slovenski identiteti, na prireditvi Dobrodošli doma so se naši rojaki predstavili prek bogatega kulturnega programa, v nedeljo pa je bila še tradicionalna prireditev Tabor Slovencev po svetu.»

Na vseh dogodkih je bilo veliko naših rojakov iz sveta, lepo bi bilo, da bi se jih bolj množično udeležili tudi mi, ki živimo v Sloveniji, pri čemer se še posebej oziram na naše veljake v politiki, kulturi, gospodarstvu, medijih. Ti tradicionalno manjkajo. Čeprav nosijo svoj delež odgovornosti. Tudi z nerazumnimi dejanji, ki jih marsikateri rojak zunaj ne more razumeti – kot sta ukinitvev muzeja slovenske osamosvojitve – zasluga Slovencev po svetu za priznanje Slovenije je bila ogromna, ali ukinitvev dneva spomina na žrtve komunističnega nasilja – premnogi Slovenci so si morali novo domovino poiskati zaradi nevdržnosti pod komunističnim nasiljem in krivicami.

Ena nedelja na leto seveda ne more spremeniti našega odnosa do Slovencev zunaj Slovenije, lahko pa nas vse spodbudi k razmisleku o naših rojakih po svetu in možnostih našega povezovanja z njimi, kar bo zagotovo tudi krepilo in okrepilo slovensko zavest v slovenskih skupnostih po svetu. Izgovorov ni, sodobne oblike komunikacij in globalna povezanost nam odpirajo neslutene možnosti. Samo začeti je treba.«

Čeprav več kot pol milijona Slovencev živi izven Slovenije, slovenski mediji (razen Družine in Ognjišča) skoraj niso omenili te bogate prireditve. Za njih so Slovenci v zamejstvu in izseljenstvu res daleč...

Tudi beseda »daleč« je prisotna v mnogih pregovorih:

- Daleč od oči, daleč od srca. (francoski pregovor)
- Daleč od doma, blizu nesreči. (italijanski pregovor)
- Daleč od doma je človek poceni, stvari pa so drage. (kitajski pregovor)
- Jezik nas daleč pripelje. (ruski pregovor)
- Bratje in sestre se daleč narazen najbolj ljubijo. (slovenski pregovor)
- Pridnega dekleta ne možijo daleč. (tatarski pregovor)
- Čemu strmiš v daljavo, ko pa sreča ob tebi stoji. (slovenski pregovor)
- Za bedaka tudi Meka ni daleč. (turški pregovor)
- Daleč od slona je tudi bik velik. (vietnamski pregovor)
- Daleč gre, kdor ne ve, kam gre. (portugalski pregovor)
- Z zdravjem in denarjem se daleč pride. (nemški pregovor)

Zbral: Jože Jan

Svobodno Slovenijo podpirajo

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOvence V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Grupo HZ

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

BAJDA s.r.l.

PRILOGA S SLIKAMI

RAST LII *v Sloveniji*

